

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СИСТЕМ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту інформаційних
технологій та систем НАН України

Олександр ВОЛКОВ

« 15 » травня 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про робочі програми та силябуси навчальних дисциплін
(зі змінами)**

Київ - 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Затверджено Вченою радою Інституту інформаційних технологій та систем НАН України
Протокол № 4 від 14.05.2025 р.

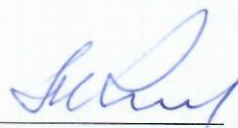
Учений секретар Вченої ради

Микола КОМАР

Ухвалено Науково-методичною радою Інституту інформаційних технологій та систем НАН України
Протокол № 3 від 05.05.2025 р.

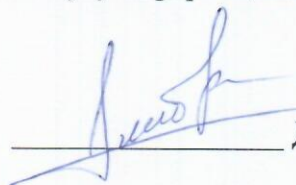
Голова Науково-методичної ради

Людмила КОЗАК

Ухвалено Радою молодих вчених Інституту інформаційних технологій та систем НАН України
Протокол № 05/1 від 07.05.2025 р.

Голова Ради молодих вчених

Дмитро ВОЛОШЕНЮК

Введено в дію наказом директора Інституту інформаційних технологій та систем НАН України № 65-а від 15.05.2025 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про робочі програми та силабуси навчальних дисциплін (надалі Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», листа Міністерства освіти і науки України від 09.07.2018 № 1/9-434 (Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти) та Положення про організацію освітньої діяльності в Інституті інформаційних технологій та систем НАН України (надалі – Інститут).

1.2. Робоча програма навчальної дисципліни (РП) є нормативним документом наукової установи, яку розробляють викладачі для освітнього компоненту (навчальної дисципліни) на основі освітньо-наукової програми та навчального плану.

1.3. Робочі програми є основним документом навчально-методичного забезпечення дисципліни, який містить конкретний зміст навчальної дисципліни, пре- та постреквізити, послідовність та організаційно-методичні форми її вивчення, обсяг часу на різні види навчальної роботи, засоби і форми поточного та підсумкового контролю, критерії оцінювання та рейтингова система.

1.4. Силабус навчальної дисципліни містить основну суттєву інформацію про дисципліну (обсяг, зміст, мету, пре- та пост реквізити, програму вивчення, заплановані результати навчання, види навчальної діяльності та навчальних занять, методи викладання та навчання, методи та критерії оцінювання, ресурсне забезпечення).

1.5. Призначенням силабусу є необхідність пояснити аспірантові суть і форму конкретної навчальної дисципліни, організацію навчання за тематикою, оцінювання знань аспіранта, політику дисципліни (вимоги до навчального процесу), очікувані результати навчання, набуті компетенції.

1.6. Паперову та електронну версії робочої програми та силабусу викладач передає до сектору аспірантури для узгодження Науково-методичною радою та Радою молодих вчених Інституту.

1.7. РП, силабус та зміни і доповнення до них розглядаються та затверджуються Вченою радою Інституту. РП та силабус вводяться в дію наказом директора Інституту та розміщуються на сайті Інституту, що дає викладачеві право на проведення занять.

II. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура робочої програми навчальної дисципліни. Робоча програма навчальної дисципліни відповідно до вимог ЄКТС містить титульну сторінку та такі розділи (додаток).

1. Загальні відомості.
2. Пререквізити та постреквізити.
3. Мета, завдання та очікувані результати навчальної дисципліни.
4. Структура навчальної дисципліни.
5. Тематичний план навчальної дисципліни.
6. Самостійна робота.
7. Рейтингова система оцінювання результатів навчання
8. Орієнтовний перелік запитань на іспит/залік.
9. Політика доброчесності.
10. Рекомендована література.

2.2. Зміст розділів робочої програми навчальної дисципліни

Загальні відомості

Зазначення призначення програми та основні відомості про неї, зокрема вид дисципліни, мова викладання, курс та семестр, обсяг годин/кредитів та форма підсумкового контролю.

Пререквізити та постреквізити

Зазначаються попередні вимоги до навчання за освітнім компонентом, а також як вивчення дисципліни уможливорює подальше навчання.

Мета, завдання та очікувані результати навчальної дисципліни

В цьому розділі вказується основна мета викладання навчальної дисципліни відповідно до спеціальності. Прописуються основні завдання дисципліни. Також розкривається, якими компетентностями повинен оволодіти аспірант та відповідні програмні результати навчання.

Структура навчальної дисципліни

Надання таблиці з зазначенням назв тем та кількості годин відповідно на лекції, семінарські заняття та самостійну роботу аспіранта.

Програмний матеріал

Викладення тематичного плану навчальної дисципліни з розкриттям змісту, надаючи перелік з описом кожної теми.

Тема 1. Назва. Зміст.

Тема 2. Назва. Зміст.

...

Зазначають складники самостійної роботи.

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

У розділі РП зазначається система рейтингових балів та критерії оцінювання згідно з робочим навчальним планом. Визначаються бали, які нараховуються у поточному та підсумковому (семестровому) контролах (іспит чи залік).

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу ECTS:

Рейтингова оцінка	За 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	91 – 100	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	81 – 90	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	71 – 80	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	66 – 70	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 65	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	40 – 59	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання

F	1 – 39	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни
---	--------	---

Орієнтовний перелік запитань на іспит/залік

Кількість запитань визначається, виходячи з того, що на іспиті/заліку, наприклад, має бути 10-14 білетів по 3 запитання (іспит) чи 2 запитання (залік) у кожному білеті.

Політика доброчесності

Визначають відповідність вимогам нормативних документів щодо академічної доброчесності.

Рекомендована література

У розділі вказують базові, допоміжні друковані чи електронні джерела.

У перелік допоміжної літератури, який призначено для поглибленого вивчення окремих розділів або тем, включають довідкові матеріали, статті у періодичних виданнях, монографії тощо.

III. ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА СИЛАБУСА

3.1. Загальна структура силабуса має такі складники.

Титульна сторінка. Зазначається назва організації, назва дисципліни. Назва документу (силабус).

Надаються Реквізити навчальної дисципліни за формою (додаток)

3.2. Характеристика навчальної дисципліни. Надається анотація дисципліни (10-14 рядків).

3.3. Мета, завдання, програмні результати та призначення навчальної дисципліни. Мета вивчення дисципліни формується відповідно до освітньо-наукової програми (ОНП). Програмні результати навчання надаються за Робочою програмою цієї дисципліни та ОНП.

3.4. Пререквізити та постреквізити. Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей. Вказуються дисципліни чи галузі/напрями знань, які здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною.

3.5. Структура навчальної дисципліни. Зазначається кількість годин аудиторних занять, самостійної роботи за модулями та темами дисципліни згідно з Робочою програмою (РП).

3.6. Технологічна картка опанування навчальної дисципліни. Надаються зміст занять і навчальних завдань, розподіл годин за модулями та темами, форми занять та форми контролю.

3.7. Контроль і оцінювання результатів навчання. Відповідно до Положення про організацію освітньої діяльності та Положення про організацію та проведення поточного та підсумкового контролю, основними видами контролю результатів навчання аспірантів є поточний та підсумковий (семестровий) контроль, а також заключна атестація – захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Зазначаються критерії оцінювання досягнення результату навчання за бальною і національною шкалою, а також за шкалою ECTS. Максимальна підсумкова оцінка має 100 балів, яка складається з балів поточного та підсумкового контролю.

3.8. Політика навчального курсу. Система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. Водночас обов'язково описується присутність на заняттях та активність здобувачів вищої освіти під час заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо. У визначенні політики доброчесності обов'язково зазначають, що описують дії викладача та здобувача вищої освіти у разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача

вищої освіти. Наводять такі пункти:

- Політика щодо академічної доброчесності;
- Політика щодо відвідування занять та поведінки на заняттях;
- Політика щодо правил поведінки на заняттях тощо.

3.9. Рекомендована література.

Базова: 6-8 базових підручників, посібників, монографій та статей, необхідні нормативно-правові акти. Додаткова: список додаткової літератури може включати 10-15 джерел). Інформаційні ресурси: Додаються також інтернет-джерела (5-10 джерел).

3.10. Дистанційне навчання. Дистанційне навчання шляхом проходження онлайн-курсів за певною тематикою допускається за умов, затверджених директором Інституту. У цьому разі аспіранти повинні виконати всі завдання, передбачені у навчальній дисципліні. Можливе здійснення контрольних заходів і атестації дистанційно в онлайн режимі, за умови персональної ідентифікації студентів.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СИСТЕМ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту
інформаційних технологій та
систем НАН України

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

« ___ » _____ 202__ р

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

З дисципліни (назва дисципліни)

Рівень вищої освіти третій
Ступінь вищої освіти доктор філософії
Галузь знань F – інформаційні технології
Спеціальність F3 – комп'ютерні науки

Шифр дисципліни

Форма навчання _____ денна _____ Курс ____ Семестр _____

Всього годин /кредитів ЄКТС _____ за навчальним планом

- лекції (Л) _____
- семінарські заняття (СЗ) _____
- практичні заняття (ПЗ) _____
- індивідуальні заняття (ІЗ) _____
- самостійна робота студентів (СРС) _____
- підсумковий контроль дисципліни – іспит/залік

Укладач:

Вчене звання, посада

_____ /Ім'я, ПРИЗВІЩЕ/
(підпис)

Робочу програму погоджено гарантом освітньо-наукової програми

Гарант освітньої програми _____ / Ім'я, ПРИЗВІЩЕ /
(підпис)

Затверджено: Вченою радою Інституту інформаційних технологій та систем
НАН України

Протокол № _ від _____ 20 ____ р.

Учений секретар вченої ради _____ / Ім'я, ПРИЗВІЩЕ /
(підпис)

Узгоджено: Науково-методичною радою Інституту інформаційних технологій та
систем НАН України

Протокол № _ від _____ 20 ____ р.

Голова науково-методичної ради _____ / Ім'я, ПРИЗВІЩЕ /
(підпис)

Узгоджено: Радою молодих вчених Інституту інформаційних технологій та
систем НАН України

Протокол № _ від _____ 20 ____ р.

Голова Ради молодих вчених _____ / Ім'я, ПРИЗВІЩЕ /
(підпис)

Введено в дію наказом директора Інституту інформаційних технологій та
систем НАН України № ____ від __. __. 202__ р.

(підпис)

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за денною формою навчання
Вид дисципліни	
Мова викладання, навчання та оцінювання	
Загальний обсяг кредитів / годин	
Курс	
Семестр	
Кількість змістових модулів	
Обсяг кредитів	
Обсяг годин, в тому числі:	
Лекції	
Семінарські заняття	
Практичні заняття	
Самостійна робота	
Форма підсумкового контролю	

Коротка анотація

Пререквізити та постреквізити

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни _____ (назва) _____

Завдання навчальної дисципліни _____ (назва) _____ полягає у формуванні та набуття таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Загальні компетентності: (відповідно до переліку загальних компетентностей ОНП).

Спеціальні (фахові) компетентності: (відповідно до переліку фахових компетентностей ОНП).

Програмні результати навчання (відповідно до переліку програмних результатів навчання ОНП).

3. Структура навчальної дисципліни

Теми	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінар. заняття	Самост. робота
1.				
	•••			

4. ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ

Змістовий модуль 1. (назва)

Тема 1. (Коротка анотація)

Тема 2 (Коротка анотація)

.....

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота охоплює:

- 1) підготовку до семінарських занять,
- 2) опрацювання наукової літератури,
- 3) підготовку до іспиту/заліку.

№ п/п	Зміст самостійної роботи	Обсяг СР (годин)
1.		
2.		
	
Усього за навчальною дисципліною		

6. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль знань аспірантів здійснюється на підставі Положення про організацію та проведення поточного і підсумкового/семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.

Контроль знань аспірантів здійснюється на підставі Положення про організацію та проведення поточного і підсумкового/семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.

Контроль знань аспірантів складається з двох складників: поточного і підсумкового/семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Кожний складник оцінюється за стобальною системою .

Загальна оцінка результатів за дисципліною (ЗО) розраховують:

$$ЗО = k_1 * \text{ПоК} + k_2 * \text{ПідК},$$

де k_1 , k_2 - коефіцієнти переведення балів поточного (ПоК) та підсумкового контролю (ПідК) відповідно; $k_1 = 0,4$, $k_2 = 0,6$.

Максимальна кількість балів у поточному контролі встановлюється таким чином:

Види контролю за формами навчальної діяльності	Максимальна сумарна оцінка в балах
- активна робота на лекціях, усне опитування на лекціях	65
- усне опитування та виступи на семінарах	35
Всього	100

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали

оцінювання в національну шкалу та шкалу ECTS

За	За національною шкалою	За шкалою ECTS
----	------------------------	----------------

100- бальною шкалою	Іспит	Залік	
91 – 100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
81 – 90	добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70	задовільно		D (задовільно)
60 – 65			E (достатньо)
40 – 59	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 39			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним навчанням)

7. Орієнтовний перелік питань на іспит/залік

- 1.
- 2.
-

8. Політика доброчесності

Виконання навчальних завдань має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності Інституту інформаційних технологій та систем НАН України, затвердженого Вченою радою Інституту 11 березня 2025 року, протокол № 3, та Положення про організацію освітньої діяльності, затвердженого Вченою радою Інституту 5 лютого 2025 року, протокол № 1.

9. Рекомендована література

Базова

- 1.
- 2.
-

Додаткова

- 1.
- 2.
-

Інформаційні ресурси

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СИСТЕМ

Силабус (шифр та назва дисципліни)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	
Спеціальність	
Освітньо-наукова програма	
Статус дисципліни	Нормативна (чи вибіркова)
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	
Обсяг дисципліни	___ кредитів/___ годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Іспит (чи залік)
Розклад занять	___ годин аудиторних занять/тиждень,
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: прізвище, ім'я, по батькові; науковий ступінь, вчене звання; займана посада, Контактна інформація (e-mail, тел)
Розміщення курсу	(Ел. адреса на сайті аспірантури Інституту)

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити та пост реквізити

МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни:

Загальні компетентності:

Спеціальні (фахові) компетентності:

Програмні результати навчання:

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	У тому числі		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5

Змістовий модуль 1.				
Тема 1.				
Тема 2.				
.....				
Усього годин за змістовим модулем				
Змістовий модуль 2.				
.....				
РАЗОМ:				

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТКА ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

/п/	Теми та форми занять (год.)	Зміст занять і навчальних завдань	Форми контролю
Змістовий модуль 1. (Назва модулю)			
Тема 1. (Назва теми)			
	Лекція (назва)(2 год.)	(питання, які розглядаються)	(Можливі форми: спостереження за активністю здобувачів PhD у обговоренні питань, усне опитування)
	Семінарське заняття (Назва)(2 год.)	(питання, які розглядаються)	(Можливі форми: спостереження за активністю здобувачів PhD у обговоренні питань, усне опитування)
	Самостійна робота (___ год.)	(питання, які розглядаються)	(Можливі форми: усне опитування)
Тема 2. (Назва теми)			

КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль знань аспірантів складається з двох складників: поточного і підсумкового/семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Кожний складник оцінюється за стобальною системою .

Загальна оцінка результатів за дисципліною (ЗО) розраховують:

$$ЗО = k_1 * \text{ПоК} + k_2 * \text{ПідК},$$

де k_1 , k_2 - коефіцієнти переведення балів поточного (ПоК) та підсумкового контролю (ПідК) відповідно; $k_1 = 0,4$, $k_2 = 0,6$.

Максимальна кількість балів у поточному контролі встановлюється таким чином:

Види контролю за формами навчальної діяльності	Максимальна сумарна оцінка в балах
- активна робота на лекціях, усне опитування на лекціях	65

- усне опитування та виступи на семінарах	35
Всього	100

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу ECTS

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Іспит	Залік	
91 – 100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
81 – 90	добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70	задовільно		D (задовільно)
60 – 65			E (достатньо)
40 – 59	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 39			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним навчанням)

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає, зокрема:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- обов'язкове посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших дослідників;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування занять та поведінки на заняттях

Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн режимі за погодженням з викладачем навчальної дисципліни та за затвердженням директора Інституту.

Політика щодо правил поведінки на заняттях

Здобувачі вищої освіти третього рівня беруть активну участь у всіх заняттях: обговорюють проблемні ситуації, запропоновані викладачем на лекціях; активно включаються і за потреби ініціюють спільну (групову роботу) під час семінарських занять; спілкування учасників освітнього процесу (викладач, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання.

Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання

Здобувачі вищої освіти третього рівня повинні виконувати всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми, за невчасне виконання знижується бальна оцінка. Графіки перескладання формують викладачі відповідних дисциплін.

Визнання результатів, здобутих у неформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові навчальні дисципліни (освітні компоненти) освітнього складника ОНП. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального/інформального навчання в рамках вибіркової компоненти освітньої програми є відповідність цих результатів навчання рівню освіти, на якому реалізується освітня програма, та її змісту за спеціальністю.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній або інформальній освіті, здійснюється комісією з валідації результатів навчання згідно з Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

.....

Додаткова:

.....

Інформаційні ресурси

.....